



MICHAEL ONDAATJE

Leta 1943 rojeni Michael Ondaatje v kanadski literarni kritiki velja za enako dobrega romanopisca kot pesnika; toda sprva je bil predvsem pesnik. Spada v generacijo piscev, ki je kanadsko literaturo postavila na zemljevid sveta, hkrati pa kot prva generacija našla z ideologijo kanadstva neobremenjen jaz. Ondaatje je rojen Šrilančan (eksotično podobje v njegovih stvaritvah izvira od tod), v Kanadi pa se je naselil kot devetnajstletnik. Zato je tipičen predstavnik Kanade kot večetnične in multikulturne dežele, v kateri se priseljenčeva identiteta vedno oblikuje na križišču prostora in časa, dežele in etnične zgodovine. Zaslovel je zlasti z zbirko *Zbrana dela Billyja Kida* (1970), mešanico poezije in proze, pastišev, citatov in izvirnosti, za katero je prejel najelitnejšo kanadsko literarno nagrado Governor General's. Drugo istovrstno nagrado si je prislužil z zbirko *Tu je trik z nožem, ki se ga učim* (1979), vendar se zdi, da je najmočnejši v precej bolj intimni zbirki *Posvetna ljubezen*, čudovito izbrusenem nizu pesmi, ki sledi vzniku in razvoju ene ljubezni, ki se bohoti na račun bolečine druge, že minule. Iz te zbirke so vse pričujoče pesmi. Izbrani pregled Ondaatjejevega pesniškega ustvarjanja je objavljen v zbirki *Lupilec cimeta* (Cinnamon peeler, 1989).

## Tanka streha

Na verandi  
tanko keramično  
zvončkljanje  
jezdi veter  
proč s Tihega oceana

zvonovi morja

Ne vem kako  
se imenujejo velike oranžne rože  
ki poganjajo v slanem zraku  
in se sklanjajo pol pijane  
nad stopnice

Razmetani bananovci  
gosto poraščen mah na pečini  
in zatem padec  
na črno vulkansko obalo

Nemogoče je tukaj stopiti v morje  
razen nasilno

Kako sva prešla  
s tanke keramike

k takšnemu razdejanju

## Dno skale

Daljava ki se širi med nama  
in potem ta mali zemljevid  
zvezd  
zgoščeni  
ocean noči

kadar ljubimci časte nebesa  
častijo  
pomanjkanje daljave

mojo sestro luno  
dvignjeno žimnico  
meglice,  
izprišče in pršec ljubezni

Vse to je  
tako blizu kot moja dlan  
na tvojem telesu

torej ti  
med blazinami in mesečino  
pogledaš navzgor, iščeš  
tisti nakit  
ki se koplje v temoti

satelitsko lakoto, daljinski upravljalec,  
"kraljevski mi"

in najdeš  
svojo lastno temno roko.

\*

Pišem o tebi  
kot da te posedujem  
čeprav te ne.  
Kakor za nič ne moreš reči  
to je moje.

Ko se dvigneva  
ta zadnji objem  
več ne pripada,  
je tvoja izmišljija  
ali pa moja zgodba  
nastélja za prihodnost.

In če preideva  
drug skozi drugega  
kakor presojni puščici  
ali če potihneva v šepet  
si zapisujem  
izmišljijo tvoje roke

ali tistega popoldneva  
na glavni postaji  
ko sva bila izgubljena  
ko je bolečina prosto padala  
in ko sva izginila  
pod veliko rotundo  
je hitrost dveh solz vstala  
kot druga iz druge,

ti in tvoja puščica  
ki sta jemali samo  
to kar sta preleteli

## Lupilec cimeta

Če bi bil lupilec cimeta  
bi sedel na tvoji postelji  
in pustil rumeni prah lupinic  
na tvojem zglavju.

Tvoje prsi in rame bi puhtele  
nikoli se ne bi mogla sprehoditi mimo trgov  
ne da bi poklic mojih prstov  
plaval čezte. Slep bi se  
opotekali vedoč kdo jim je prišel blizu  
pa čeprav bi se morda umivala  
v dežnih kanalih, pod monsunom.

Tukaj ob vrhu stegna  
po tem blagem pašniku  
bližnjem tvojim lasem  
ali čez zgib vrezan v tvoj hrbet. Po gležnju.  
Med tujci te bodo poznali  
kot ženo lupilca cimeta.

Komajda sem te oplazil s pogledom  
preden sva se poročila  
nikoli se te nisem dotaknil  
– tvoja ostronosa mati, tvoji surovi bratje.  
Roke sem zakopal

v žafran, prekril  
sem jih s katranom,  
pomagal obiralcem medu ...

\*

Ko sva plavala nekoč  
sem se te dotaknil v vodi  
in najini telesi sta ostali prosti,  
lahko si me držala oslepljena od dišav.  
Potem si splezala na breg in rekla

tako se dotikaš tudi drugih žensk  
vrtnarjeve žene, apnarjeve hčerke.  
In po svojih rokah si iskala  
izginulo dišavo  
in vedela

le kaj pomaga  
če si apnarjeva hči  
ki ji ni ostala niti sled  
kot da je med dejanjem ljubezni ne bi ogovoril  
kot da bi bila ranjena a brez slasti brazgotine.

V suhem zraku  
si stisnila trebuh  
k mojim rokam in rekla  
Sem žena lupilca  
cimeta. Vdihni me.

*Prevedel Marcello Potocco*